

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

طراح کاشی

گروه شغلی

هنرهای تجسمی

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۶	۲	۰	۸	۳	۰	۱	۹	۰	۰	۰	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه	شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه		

۱-۶۲/۳۳/۱/۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۰/۰۴/۰۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۱/۱/۳۳/۶۲-۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی و هنر- طراحی کاشی :

-ثریا نیکو روش: کارشناس، مدرس دانشگاه

-زیبا صالحی رهنی: کارشناس ارشد، مدرس دانشگاه

-شکوفه صادقی نیارکی: کارشناس گرافیک، مربی

-آسیه ایرانی شاد: دبیر و کارشناس

-عارفه ایرانی شاد: کارشناس ارشد

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل / شایستگی :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۲۵۹

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردی ف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	عزت مهربانی	کاردانی	نقاشی ایرانی مهندسی تکنولوژی معماری-معماری	مدیرومربی آموزشگاه مدرس دانشگاه	۱۵ سال	تلفن ثابت : ۰۵۵۱-۳۳۳۴۵۸۲ تلفن همراه : ۰۹۱۵۳۵۲۶۸۲۱ ایمیل : faringar.academy@gmail.com آدرس : نیشابور-خ ۱۷ شهرپور-خ کارگر ۲
۲	سمیرا رضایی	کاردانی	نقاشی ایرانی	مربی	۸ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۳۶۰۷۶۸۰۱۱ ایمیل : آدرس : مشهد
۳	سمیه سلطانیان	کاردانی	نقاشی	فرهنگی	۶ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۵۱۵۳۱۵۴۱ ایمیل : mahdi.m61@gmail.com آدرس : نیشابور
۴	صدیقه عطایی	کاردانی	نقاشی ایرانی	مربی	۶ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس : مشهد
۵						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۷						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف:

استاندارد شغل:

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش:

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل:

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل:

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش:

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی:

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی:

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان:

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی:

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش:

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت:

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش:

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی:

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی:

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
طراح کاشی	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
طراح کاشی شغلی است در حوزه صنایع دستی و هنرهای تجسمی که وظایفی از قبیل ترسیم نقوش هندسی، ترسیم نقش مایه ها، ترسیم قوسها و نقوش اسلیمی و ختایی و همچنین تلفیق و ترکیب این نقوش را دارا می باشد و با مشاغل معماری، کاشی و سرامیک و سفالگری در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات: پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی: داشتن دست و چشم سالم و سلامت جسمانی مهارت های پیش نیاز: ندارد	
طول دوره آموزش:	
طول دوره آموزش:	۲۱۰ ساعت
- زمان آموزش نظری:	۲۷ ساعت
- زمان آموزش عملی:	۱۸۳ ساعت
- زمان کارورزی:	ساعت
- زمان پروژه:	ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی:	۲۵%
- عملی:	۶۵%
- اخلاق حرفه ای:	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان:	
لیسانس صنایع دستی و هنر با ۲ سال سابقه فوق دیپلم نقاشی ایرانی با ۴ سال سابقه، دیپلم با ۶ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

طراح کاشی هنر تلفیق نقوش سنتی (اسلیمی هاوختایی ها است) که بر روی گردش های حلزونی شکل جای می گیرد. گاهی نیز نقش مایه های هندسی به کمک اسلیمی هاوختایی ها آمده و طرح های زیبایی را بر روی کاشی ها پدید می آورد که نمونه های آنها در معماری ها و اماکن متبرکه بیشتر نمود دارد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Ceramic Ornaments illustrator

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

تذهیب کار - تشعیر کار

نقاش کاشی و سرامیک های تزئینی با رنگ سرامیک

نقاش کاشی و سرامیک های تزئینی با رنگ ویترا

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل / شایستگی^۱

– شایستگی ها / کارها^۲

ردیف	عناوین
1	ترسیم نقوش هندسی
2	ترسیم نقش مایه ها
۳	ترسیم قوسها
۴	ترسیم نقوش اسلیمی
۵	ترسیم نقوش ختایی
۶	تلفیق و ترکیب نقوش اسلیمی و ختایی و قرار گیری آنها بر روی گردشهای اسپیرال
۷	طراحی یک یا چند کاشی بر روی کاغذ پوستی یا کاغذ طراحی
۸	ارائه محصولات و طرحهای آماده و بازار یابی آنها
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

¹. Occupational / Competency Standard

². Competency / task

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ترسیم نقوش هندسی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۱۰	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی				دانش : - تعریف و مفهوم هندسه : - نقطه ، خط ، پاره خط ، خط شکسته ، دایره ، چند ضلعی ها و ...
- مداد طراحی			۱	
- خط کش			۱	
- گونیا				مهارت : - طراحی و ترسیم ، خط ، پاره خط ، خط شکسته ، خط منحنی ، دایره و زاویه های مختلف (قائمه ، منفرجه و...) - طراحی و ترسیم انواع چند ضلعی ها از طریق دایره (سه ضلعی ، چهار ضلعی ، پنج ضلعی و ...) - ترسیم زوایای مختلف با استفاده از گونیا
- پرگار				
- میز رسم		۲		
		۶		
		۲		نگرش : - معرفی و درک مفهوم هندسه و کاربرد آن در کاشی های ایرانی
				ایمنی و بهداشت : صحیح قرار گرفتن پشت میز کار به هنگام ترسیم مراقبت از فاصله چشم تا میز
				توجهات زیست محیطی : عدم دور ریز اضافات کاغذ به محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ترسیم نقش مایه ها
	جمع	عملی	نظری	
	۲۷	۲۵	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- تخته رسم				دانش :
- نقاله			۱	- مفهوم نقش مایه ها
- گونیا			۱	- ابزار و وسایل لازم
- خط کش				مهارت :
- کاغذ طراحی		۱		- آماده سازی کاغذ طراحی و ابزار لازم جهت ترسیم نقش مایه ها
- کاغذ پوستی		۲۴		- ترسیم و طراحی نقش مایه ها (چهار لنگه ، چلیپا ، هشت طبل ، سرمه دان قناس ، سکرون ، شمشه تند ، شمشه کند ، ۵ پری کند شل ، ماکو ، برگ چنار ، شش پری (شمس شش) ، سلی و دیگر نقش مایه های مرسوم بین طراحان کاشی
- مداد طراحی				نگرش :
				- معرفی نقش مایه های کاشی های سنتی ایرانی
				ایمنی و بهداشت :
				- درست قرار گرفتن روی صندلی و پشت میز کار
				- مراقبت از دست
				توجهات زیست محیطی :
				- عدم دور ریز اضافات کاغذ به محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : طراحی و ترسیم انواع قوس ها
	جمع	عملی	نظری	
	۲۱	۱۷	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی - پرگار - نقاله - گونیا - تخته رسم - مداد طراحی				دانش : اطلاعات در زمینه ی قوس ها و طاق های گذشته و کاربرد آنها - ابزار و وسایل مورد نیاز
			۳	
			۱	
		۱		
		۱۶		
				مهارت : - آماده سازی و طرز استفاده از ابزار و وسایل مورد نیاز - طراحی و ترسیم انواع قوس ها ، قوس شاه عباسی، قوس نیم دایره، قوس چهار ضلعی یا دسته سبیدی، طاق شکسته، قوس مربع روی سه قسمتی، قوس اژیویا اژیوال درست (طاق شکسته درست)، قوس صفوی یا وپالاقوآ و انواع دیگر قوس های مرسوم در معماری های ایرانی
				نگرش : - معرفی قوس ها به عنوان نوعی از فضا در کاشیکاری و طراحی
				ایمنی و بهداشت : - درست قرار گرفتن پشت میز کار به هنگام کار - مراقبت از دست و چشم هنگام طراحی
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات کاغذ به محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ترسیم نقوش اسلیمی
	جمع	عملی	نظری	
	۳۸	۳۴	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی - مداد طراحی - میز کار - طرح هایی از اساتید قدیم و معاصر				دانش :
			۱	- تعریف و مفهوم اسلیمی
			۱	- کاربرد انواع اسلیمی
			۱	- طرح های هنر مندان قدیم
			۱	- مواد و ابزار لازم
				مهارت :
		۱		- آماده سازی کاغذ طراحی و ابزار مورد نیاز
		۱		- بررسی طرح های هنرمندان قدیم و معاصر
		۳۲		- طراحی و ترسیم انواع نقوش اسلیمی (برگ، چنگ ماهیچه، خرطوم، سه اسلیمی، فیتله ای و...)
				نگرش :
	- معرفی انواع نقوش سنتی ایران با توجه به هنر اسلامی			
	ایمنی:			
	- درست قرار گرفتن پشت میز کار طراحی			
	- رعایت فاصله چشم تا میز کار			
	توجهات زیست محیطی :			
	- عدم دور ریز اضافات کاغذ به محیط زیست			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ترسیم نقوش ختایی
	جمع	عملی	نظری	
	۳۷	۳۴	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی - مداد طراحی - میز کار - طرح هایی از اساتید قدیم و معاصر				دانش : - تعریف و مفهوم ختایی - کاربرد انواع ختایی - طرح های هنرمندان قدیم
			۱	
			۱	
			۱	
		۱		مهارت : - آماده سازی کاغذ طراحی و ابزار مورد نیاز - بررسی کاربرد طرح های هنرمندان قدیم و معاصر - طراحی و ترسیم انواع نقوش ختایی (گل ۵ پر ، شاه عباسی ، فرفره ای ، غنچه ای ، پروانه ای و...)
		۱		
	۳۲			نگرش : - معرفی انواع نقوش سنتی ایران با توجه به فرهنگ جامعه و هنر اسلامی
			ایمنی و بهداشت : - درست قرار گرفتن پشت میز کار	
			توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات کاغذ به محیط زیست	

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۳۷	۳۴	۳	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی				دانش :
- مداد طراحی			۱	- انواع نقوش اسلیمی و ختایی و تلفیق آنها
- میز کار			۱	- گردشهای حلزونی با جهت های متفاوت
- طرح هایی از اساتید قدیم و معاصر			۱	- طرح هایی از اساتید قدیم و معاصر
اساتید قدیم و معاصر (به صورت اسلاید، CD و...)		۱۶		مهارت :
- کاغذ پوستی		۱۶		- انواع نقوش اسلیمی و ختایی و تلفیق و ترکیب آنها با یکدیگر
- کتاب		۲		- ترسیم و طراحی گردشهای حلزونی یا اسپیرال درجهت مختلف
				- بررسی طرح های کاشی اساتید قدیم و معاصر
				نگرش :
				- معرفی طرح های سنتی ایرانی با توجه به هنر اسلامی
				ایمنی و بهداشت :
				- درست قرار گرفتن پشت میز کار به هنگام طراحی
				- مراقبت از دست
				توجهات زیست محیطی :
				- عدم دور ریز اضافات کاغذ به محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۶	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی				دانش : - طرح های تزئینی (اسلیمی و ختایی) - کاغذ و ابزار لازم - طرح های هندسی و نقش مایه ها - کاشی با سایز های مختلف (۱۰×۱۰، ۱۵×۱۵، ۲۰×۲۰ و...)
- مداد طراحی		۱		
- میز کار		۱		
- کاغذ پوستی		۱		
				مهارت : - آماده سازی کاغذ و لوازم مورد نیاز - تلفیق و ترکیب طرح های هندسی، نقش مایه ها و نقوش اسلیمی و ختایی با یکدیگر
		۱۶		
		۱۰		
	نگرش : - معرفی طرح های کاشی به صورت سنتی			
	ایمنی و بهداشت : - درست قرار گرفتن پشت میز کار - مراقبت از چشم			
	توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات مواد به محیط زیست			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ارائه محصولات و بازار یابی
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۳	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-بروشور				دانش : - مفهوم بازار یابی - اطلاعاتی در زمینه ی نمایشگاههای صنایع دستی و هنری - روشهای ارتباط با هنرمندان کاشی کار - تبلیغات در زمینه ی محصولات از طریق سایت های اینترنتی - مفهوم نگار خانه و انواع آن
- کتب آموزشی		۱		
-دستگاه رایانه و متعلقات آن		۱		
- قیچی		۱		
-مداد				
- نرم افزارهای آموزشی				مهارت : - حفظ ونگهداری و آماده سازی انواع طرح ها جهت شرکت در نمایشگاهها - شرکت در نمایشگاههای داخل وخارج از کشور - ساخت پوستر های تبلیغاتی - ارتباط با هنرمندان کاشی کار
- بسته بندی		۱		
- مائیک		۰/۵		
		۱		
		۰/۵		
	نگرش : - صداقت در معرفی محصولات (طرح ها) - پرهیز از بزرگ نمایی در بازار یابی و ارائه محصولات - مراعات رقبا در فروش و عرضه در فضای برابر			
	ایمنی و بهداشت :			
	توجهات زیست محیطی :			
	-			

– برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	تخته رسم		۱۵ عدد	
۲	میز کار		۷ عدد	
۳	طرحهایی از اساتید گذشته ومعاصر			
۴	دستگاه رایانه و متعلقات آن		۱ تا ۲ عدد	
۵	کتاب آموزشی		تعدادی	
۶	میز نور			

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	جوهر	برای طرح ها	۵	
۲	مداد طراحی	رسم		
۳	کاغذ پوستی			

توجه :

– مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

– برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کاغذ طراحی	A3,A4	تعدادی	
۲	خط کش	۵۰ سانتی متری	۱۵ عدد	
۳	گونیا		۱۵ عدد	
۴	پرگار		۱۵ عدد	
۵	نقاله		۵ عدد	

توجه :

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	کارگاه طراحی نقوش سنتی	منصورتام سن		۱۳۸۷	تهران	شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران
۲	هندسه نقوش	سیدعبدالمجید شریف زاده		۱۳۸۶	تهران	شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران
۳	کاشی و کاربرد آن	محمود ماهرالنقش		۱۳۸۱	تهران	انتشارات سمت

– سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	کاشی های ایرانی	۱۳۸۱	استفانو کاربونی و تومو کوماسویا	دکتر مهناز شایسته فر	تهران	انتشارات موسسه مطالعات هنر اسلامی	
۲	نقش های هندسی در هنر اسلامی	۱۳۸۷	عصام السعید و عایشه پارلمان	مسعود رجب نیا		انتشارات سروش	

پیوست ۳

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	WWW.NIAZPARDAZ.COM
2	WWW.GOOGLE.COM
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

پیوست ۴

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط (علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
--	-----	-----	-----	-----